

Posudek na diplomovou práci

Bc. Evy Brabcové

„Ocelové matky versus chůvy: mediální prezentace instituce nájemní domácí práce v České republice“

Katedra genderových studií, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy

Eva Brabcová ve své diplomové práci prezentuje diskurzivní analýzu mediálních výpovědí o instituci nájemní domácí práce v České republice. Celkově se jedná o zdařilou práci, jejíž silné stránky jsou zejména v analytické části. Autorka se zaměřuje na aktuální téma, které zasazuje do současných diskusí o proměně organizace domácí práce a péče.

Diplomová práce je členěna do tří částí. První teoretická část si klade za cíl prezentovat různé teoretické perspektivy a přístupy k domácím pracím a genderové dělbě práce a následně představit teoretické rámování instituce nájemní domácí péče ve vztahu k transnacionální migraci. Zejména první polovina této kapitoly (číslována jako 2 po úvodu) představuje nejslabší část práce. V podkapitole 2.1.1. *Teorie domácí práce* jsou představeny různé přístupy k vysvětlení genderové dělby práce, především jsou uvedeny vysvětlení z perspektivy teorie racionální volby a některé feministické přístupy. Jedná se o pouhý výčet několika konceptuálních přístupů, který ovšem vytváří dojem, že se má jednat o vyčerpávající přehled teoretických interpretací, chybí zde také alespoň stručné naznačení jejich vzájemného vztahu a reflexe jejich východisek. S těmito koncepty autorka v dalším textu a svojí analýze již nepracuje a z textu není jasné, jaký jiný důvod měla k jejich prezentaci. Následující kapitola 2.1.2 *Domácí práce a akademický sexismus* navíc pokračuje v představení jednotlivých interpretací genderové dělby práce a reprodukční práce a péče, zde z perspektivy feministických interpretačních směrů. Nejasná struktura v první půlce první kapitoly, která je podtržena zavádějícími formulacemi, napovídá, že autorka práce zcela nepochopila jednotlivé argumenty prezentované literatury a nedokázala je utřídit. Na druhou stranu v části 2.2 *Nájemní domácí práce*, kde se již autorka věnuje přímo tématu svojí diplomové práce, je vidět podstatné zlepšení jak s ohledem na strukturaci argumentů, tak s ohledem na stylistickou úroveň jazykového vyjádření. Z toho vyvozují, že jakmile se začne pohybovat na konkrétnější rovině, v práci dokládá svoji orientaci v dané problematice a schopnost interpretace, která ovšem chybí v pasážích vztahujících se k obecnějším otázkám a širšímu teoretickému rámci.

Druhá část je věnovaná představení metodologie, metody sběru dat a analyzovaného materiálu. Autorka práce zde přehledně prezentuje postupy, které v analýze využívala, i výzkumné otázky, jež si kladla.

Třetí část – samotné těžiště práce – představuje diskurzivní analýzu mediálních sdělení o instituci nájemní domácí práce. Autorka práce zde odhaluje řadu diskurzivních praktik, které se podílejí na komodifikaci domácích pracovníků i nastavení mocenského vztahu mezi jednotlivými aktéry. Současně také upozorňuje na vzájemně rozporuplné argumenty, které se v mediálním diskurzu objevují. Tato část je kvalitní a autorka v ní prezentuje podnětné rozbory a úvahy o východiscích a důsledcích mediální reprezentace instituce nájemní domácí práce. Eva Brabcová zde prokazuje svoji schopnost samostatné interpretace i schopnost analyticky přistoupit k problému.

Drobným nedostatkem je, že se v práci vyskytují místy pravopisné chyby, zejména v interpunkci, neshodujících se pádech ve větě apod., což je doplněno někdy ne zcela vhodnou volbou slov, která posouvá význam sdělení (za všechny např. s. 68).

V diskusi by bylo možné otevřít otázku o vztahu mezi esencialisticky založenými argumenty mediálního diskurzu a jejich současným popíráním. Autorka argumentuje, že mediální diskurz reprodukuje esencialistické vnímání ženy jako pečovatelky, současně ale podle ní tento předpoklad mediální diskurz popírá tím, že obhájí nahraditelnost péče ženy-matky péčí poskytovanou jinou ženou, a tak současně vychází z ne-esencialistických předpokladů (s. 43). Jedná se skutečně o popření esencialistického předpokladu, nebo pouze o jeho redefinici, tj. rozvolnění biologické vazby mezi pečující osobou a dítětem a současné potvrzení představy ženy jako „přirozené pečovatelky“?

Předložená diplomová práce splňuje nároky na kvalifikační magisterskou práci. Eva Brabcová v práci prokázala znalost literatury vztahující se k tématu nájemní domácí práce a schopnost analytické práce se zkoumaným materiálem. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji druhým stupněm ocenění.

V Praze dne 11. června 2014

Zuzana Uhde, Ph.D.